

**CONSILIUL SUPERIOR AL
PROCURORILOR**

*mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

**THE SUPERIOR COUNCIL
OF PROSECUTORS**

*Chisinau city,
73, Ștefan cel Mare și Sfânt
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

12 aprilie 2023 nr.5/1-01d/23-923
La nr.03/2870 din 7 aprilie 2023

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU
Ministra justiției

Vă prezentăm *infra*, opinia exprimată de către membrii-procurori ai Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (nr.149/MJ/2023), remis pentru reavizare.

Anexă: potrivit textului, pe 3 file.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC

OPINIE

exprimată de către membrii-procurori ai Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (nr.149/MJ/2023), remis pentru reavizare.

În adresa Consiliului Superior al Procurorilor, a parvenit, pentru reavizare, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (nr.149/MJ/2023) și exprimăm *infra* unele considerații aferent acestui subiect.

Astfel, termenul acordat de către autorii proiectului pentru reavizare până pe data de 11.04.2023, este obiectiv imposibil de respectat, mai ales că nemijlocit adresarea Ministerului Justiției a fost transmisă Consiliului Superior al Procurorilor la 10.04.2023 ora 07⁵¹, ceea ce presupune că, în practică, doar două zile sunt în mod vădit insuficiente pentru întocmirea unui aviz. Mai mult de atât, notăm că versiunea actuală a proiectului de lege conține prevederi, care nu au fost discutate anterior, circumstanță care determină necesitatea unei analize mai detaliate.

De asemenea, e important de consemnat că desfășurarea a două ședințe de lucru, la care se face referință în nota informativă la proiect, nu întrunește criteriile pentru dezbateri, deoarece au avut caracter tehnic și sunt parte a conlucrării interinstituționale, iar pentru discuții publice autentice e necesară o abordare mai plenară.

Respectiv, prezenta scrisoare nu trebuie considerată un aviz, deoarece în astfel de termen scurt nu poate fi elaborată o poziție instituțională asupra proiectului de lege în speță, care este de mare anvergură și comportă o semnificație deosebită pentru sistemul Procuraturii.

Vom reflecta *infra* câteva probleme majore ce țin de conținutul acestui proiect de lege și vom consemna doar unele aspecte cheie, care însă nu reprezintă în totalitate poziția instituțională aferentă acestuia.

I. În actualul proiect au fost introduse modificări ce vizează abrogarea literelor c) și f) din alin.(2) din art.23, aspect care nu a fost discutat și nu s-a conținut în versiunea anterioară a proiectului, iar în nota informativă nu s-a explicat necesitatea unei asemenea intervenții legislative.

II. Prin prezentul proiect a fost introdus alin.(3¹) la art.54, însă redacția actuală nu reflectă scopul urmărit al modificării și anume ca procurorul delegat să corespundă criteriilor de numire pentru funcția dată, dacă aceasta reprezintă promovare în raport cu cea deținută.

Pentru exemplificare notăm că legea trebuie să specifice clar și explicit că atunci când un procuror din procuratura teritorială este delegat la o procuratură specializată sau la Procuratura Generală, el trebuie să corespundă condițiilor pentru numirea în funcție. A se vedea legislația din România, art.57 alin.(8) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în care se conțin prevederi concrete în acest sens.

III. A fost neîntemeiat exclusă inițiativa anterioară de completare a art.76 cu alin.(4) din redacția inițială a proiectului, nefiind argumentată o asemenea soluție. Menționăm că în poziția exprimată anterior membrii Consiliului Superior al Procurorilor au susținut existența unei astfel de prevederi. Respectiv, în varianta actuală rezultă că la

finisarea mandatului în privința membrilor Consiliului Superior al Procurorilor se aplică prevederile generale din alin.(7) din art.54. Această situație este problematică din mai multe puncte de vedere și anume:

- Întâi de toate, prin existența prevederilor specifice, aplicabile doar membrilor Consiliului Superior al Procurorilor se asigură garanții ferme pentru susținerea independenței acestora. Este necesar de subliniat că mandatul Consiliului Superior al Procurorilor este de nivel constituțional, fapt care implică, *per se*, garanții care să fie stabilite de lege și, reieșind din realitățile juridice și factologice ale Republicii Moldova, să ofere protecția necesară împotriva arbitrariului.
- Prevederile generează mai multe probleme, operând, spre exemplu, cu cuvântul „preia” ceea ce nu este specific limbajului juridic utilizat de legiuitor, or potrivit prevederilor constituționale, procurorii sunt „numiți” în funcție.
- Prevederile nu rezolvă situația privind funcția în care revine membrul Consiliului Superior al Procurorilor dacă până la acest mandat a deținut funcție de conducere.
- Mecanismul instituit este funcțional doar la modul teoretic, deoarece el nu are aplicabilitate practică, or nu există un mecanism paralel, care să asigure că funcția pe care a deținut-o procurorul până la detașare o să fie efectiv liberă pentru ca acesta să o ocupe la încheierea mandatului. Rezultă că, posibilitatea ca procurorul să revină în funcția deținută anterior este iluzorie și, în consecință, există o probabilitate foarte mare ca garanțiile pe care le oferă să nu fie aplicate efectiv. Totodată, niciodată nu o să fie îndeplinită condiția ca un membru al Consiliului Superior al Procurorilor să corespundă cerințelor pentru funcția vacantă la care ar putea aspira după finisarea mandatului, deoarece în perioada mandatului de 6 ani nu este supus procedurii de evaluare a performanțelor procurorilor și, respectiv, nu poate fi inclus în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante.
- Nu este corespunzător ca pentru membrii Consiliului Superior al Procurorilor să existe restricția imposibilității numirii într-o funcție care constituie o promovare în raport cu funcția deținută până la detașare. Spre exemplu, în condițiile actuale ale legii rezultă că un procuror-șef sau un adjunct al acestuia de orice nivel, după încheierea mandatului poate să fie numit într-o funcție de procuror în Procuratura Generală (or asemenea proceduri se și întâmplă în practică), dacă aceasta este liberă, iar un procuror-membru al Consiliului – nu are această posibilitate, ceea ce creează o disproporție și o discriminare în raport cu semnificația mandatului pe care îl dețin membrii-procurori.
- Posibilitatea revenirii în funcția deținută anterior trebuie să reprezinte pentru membrii Consiliului Superior al Procurorilor doar garanția minimă la care ei pot să aspire, iar posibilitatea ca ei să fie numiți la o procuratură specializată sau la Procuratura Generală nu poate fi apreciată drept disproporționată, ținând cont de ponderea și necesitatea ca ei să fie cu adevărat independenți pe parcursul exercitării mandatului.

Respectiv, propunem să se revină la norma promovată de proiectul anterior (art.76 alin.(4)) și să fie păstrată redacția propusă pentru aceasta, pe care, de fapt, Consiliul Superior al Procurorilor a susținut-o și nu este clar raționamentul excluderii acesteia.

IV. Termenele instituite în art.V pentru dispozițiile finale și tranzitorii sunt disproporționate, nu corespund realităților și creează o confuzie totală în partea ce ține de modul în care vor putea fi aplicate în practică:

- Alin.(5) prevede că „...în termen de 5 zile disponibilitatea de a participa la concursul prevăzut la alin. (6) lit. a).”, însă nu este clară referința, or alineatul (6) nu are subdiviziuni numerotate cu litere.
- Termenele prevăzute la alin.(7) se contrazic între ele și generează imposibilitatea obiectivă ca ele să fie aplicate în paralel, încât să se asigure consecutivitatea și consecvența măsurilor stabilite.
- Din redacția alin.(12), care este de o formulare generală, deducem că vor fi suspendate procedurile disciplinare în ansamblul lor aflate la orice etapă (chiar și pe rolul Colegiului de disciplină și etică), pe când ar fi rațională suspendarea doar a procedurilor disciplinare aflate pe rolul Inspecției procurorilor.
- Propunem revizuirea prevederilor alin.(4), pentru că în cazul suspendării tuturor procedurilor de evaluare aflate în derulare la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, ar rezulta suspendarea, prin efectul ricoșeu, a tuturor concursurilor anunțate pentru promovare și nu doar la funcția de procuror-șef, dar și la funcția de procuror în procuraturile specializate pentru cel puțin 5-6 luni, circumstanțe care trebuie luate în calcul la reglementarea situațiilor în speță, pentru că ar putea genera blocaje instituționale grave.

Aspectele pe care le-am invocat sunt doar unele generale, deoarece pe lângă susținerea propunerilor noastre anterioare, care nu au fost acceptate de către Ministerul Justiției, dar și ținând cont că au fost introduse prevederi noi, considerăm că sunt necesare discuții plenare pe marginea proiectului de lege promovat.

Reiterăm că prezenta scrisoare nu trebuie apreciată ca fiind un aviz în sensul art.32-33 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și nu constituie o poziție asupra proiectului de lege, fiind doar parte a dialogului interinstituțional, iar mai multe detalii (e.g. previzibilitatea criteriilor de evaluare a performanțelor procurorilor, posibilitatea ca procurorii-șefi interimari să participe la concursul pentru calitatea de membru în colegiu, etc.) urmează a fi discutate la o eventuală ședință asupra căreia se va decide până la promovarea în continuare a proiectului de lege.

Cu respect,

**Membrii Consiliului Superior
al Procurorilor, procurori detașați**

Inga FURTUNĂ

Eduard VARZAR

Andrei ROȘCA

Constantin ȘUȘU

Angela MOTUZOC